

Qualemque vero in me sit, felicem me existimo, dum Eminentiae
Tuæ obsequiis, pro meis quamvis tenuibus viribus, inserviam. Deum
ipsum hac in re imitaris, qui etiam in exiguis rebus offerentium affe-
ctum gratum habet, nec ad confectionem Tabernaculi quod præcepe-
rat, viliora munera offerentium, pilos caprarum, & arietum pelles,
aliaque id genus dignatus est, tametsi diores alii aurum & gemmas
in opus conferrent. Deo namque, animisque sublimibus peculiare est, ut
voluntatis affectum magis quam munera, & studium cordis magis quam
censem pensiveat. Cujusmodi studio & inviolabili officio æternum per-
sistam.

*Ad diuersos & obsequiis. servus
J. Cabassutius Presb. Orat. D. Iesu.*

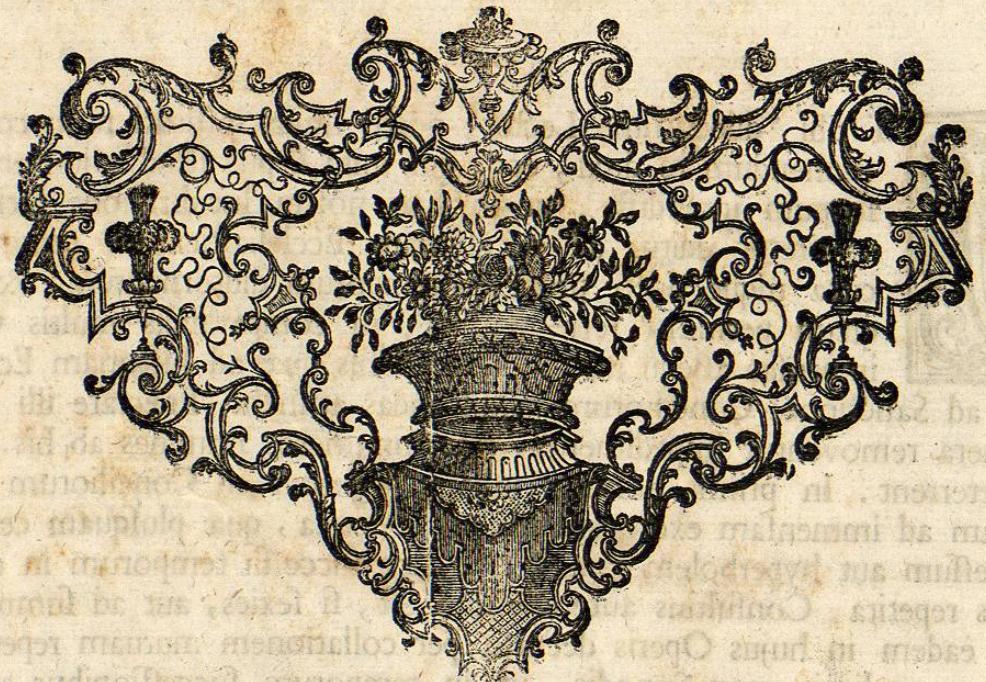

BENEVOLO LECTORI.

Tibi, dilectissime Lector, nostri hujus instituti ratio constet, præ-
monendum te duxi, eos, qui mihi Opus istud injunxere, in hunc
scopum intendisse, ut in hac nostra lucubratione facilius cunctis
apetiretur aditus ad necessariam Ecclesiasticarum rerum notitiam,
circa usque adeo prolixam temporum diuturnitatem, & graviores,
quam permulti ferre possint, in comparandis multis voluminibus
impensis assequendam; tum in his quæ ad historiam Ecclesiæ, tum
in illis quæ ad Sanctiones Conciliorum perdiscendas attinent. Præclare illi quidem; sic
enim innumera removentur impedimenta, quæ innumerous homines ab his perdiscendis
arcant ac deterrent. In primis enim innumera leguntur in Conciliorum collectioni-
bus, quæ jam ad immensam excrevere molem Decreta, quæ plusquam centies / circa
omnem excessum aut hyperbole loquor) fuerunt successu temporum in diversis pa-
sim Conciliis repetita. Consultius autem visum est, si sexies, aut ad summum septies
vel octies, eadem in hujus Operis decursu per collationem mutuam repeterentur ex
celebrioribus ac melioris notæ Synodis, ut in temporum successionibus constans ad-
verti possit Ecclesiæ Sanctæ ordo ac disciplina, aut si quid aliquando variatum sit, ra-
tio cur ita factum fuerit innescat. Consultum præterea fuit permultorum studiofio-
rum hominum inopia ac egestati, quibus & bonitate ingenii, & laudabili perdiscendi
affectu subnixis, opes minime suppetunt ad comparanda sibi numerosa & amplissima
Historiarum & Conciliorum volumina. Nec vero his duntaxat eorumque inopia con-
sultum fuit, sed provisum præterea fuit temporum impensis, in illis præfertim qui aliis
nec exigui momenti occupationibus & officiis distincentur, & ita brevitate sibi conces-
si temporis arctantur, ut longioribus assiduisque lectionibus, sine officiorum suorum
tum publicorum tum privatorum detimento, vacare non licet. Immensi porro sola-
tii res est, si quis peritiam Ecclesiasticam, ex innumeris haustam erutamque volumi-
nibus, atque in unum redactam, nancisci possit unius anni lectione, nihil ceteris &
necessariis occupationibus demendo, vel præjudicando. Hisce hactenus commemoratis
commodis altera non levis accedit utilitas, scilicet commodissimum memoriarum subsi-
dium. Qui enim ex tot voluminum evolutione, emensoque multorum annorum stu-
dio, hanc sibi peritiam comparare velit, nisi aliquo subinde moderato adjuvetur & sub-
levetur compendio labilis ejus memoria, illud inevitabile contingit, ut ea rerum quas
recondidit multitudine obruta, multa in dies per oblivionem dilabantur & evanescant,
dum longissimo & tedioso studio ex numerosis & immensis libris, quos nemo perle-
gere queat nisi multorum annorum decursu, inumeras res coacervare in animum
contendit: sive in medio studiorum decursu priusquam ad prolixiorum lectionum fi-
nem pertingat, quæ jampridem studiose perlegerat oblivione deleantur, aut invicem
confundantur: & cum ad terminum longissimi studii pertigerit, haud peritior evadat
quam fuerat initio suscepit laboris, nisi compendiosioris alicujus voluminis præsidio,

quæ brevi dilapsura erant, firmius infigantur, aut ea quæ dudum memoria exciderant reparentur, atque in reminiscientiam revocentur. Non parum itaque conductet nostra hæc lucubratio iis, quibus ampliores Bibliothecæ minime suffert. Nec tamen studiosis hominibus, quibus suffert instructiones multisq; libris referat Bibliothecæ, noster hic labor sine fructu erit: immo vero haud parum fortasse proficiet; illis namque pro clavi aut manuductione ad facilius assequenda, altiusque labili memorie infi- genda deserviet, quæ prolixius & copiosius illi alii multiplices, quorum copiam habent, libri complectuntur.

I R O T E J

INDEX

HISTORICARUM SYNOPSEON SÆCULORUM

Quorumlibet, simul & Dissertationum, Diatribarum, Conciliorumque tam OEcumenicorum, Nationalium, & Provincialium, quam Synodorum Dicefanorum, prout quæque in hac NOTITIA ECCLESIASTICA ad sæculorum ordinem digesta habentur.

ECCLESIAE PRIMI SÆCULI

Historica Synopsis. pag. 1

- Diatribæ propemptica de Canonibus Apostolorum. pag. 4
Canones Sanctorum Apostolorum, per Clementem a Petro Apostolo Roma ordinatum Episcopum, in unum congefti. 5
De Conciliis Ecclesiæ: de differentia, & convocatione eorundem: de personis, &c. 7
Concilia Apostolorum. 10
De Conciliis variis circa diei Paschalib; obſervationem habitis. 11

ECCLESIAE SECUNDI SÆCULI

Historica Synopsis. 12

- Dissertatio I. De manuum impositione. 14
Dissertatio II. De Diaconis. 15
Dissertatio III. De sacris Virginibus. 16
Dissertatio IV. De ritibus olim baptismo adhiberi solitis. 17
Dissertatio V. De veteribus in sacrosancta Eucharistia solitis adhiberi ritibus. 18
Dissertatio VI. De Agapis. 20
Dissertatio VII. De litteris formatis seu canonics. ibid.
Dissertatio VIII. De publicis priscorum Christianorum pœnitentiis. 22
Dissertatio IX. De Ordinum Ecclesiasticorum numero apud veteres tum Orientis, tum Occidentis Ecclesiæ; & de Orario quid rei est. 24
Dissertatio X. De veterum Ecclesiarum situ, partibus, & structura. 25
Dissertatio XI. De Eulogis. 28
Dissertatio XII. De fermento: & quidnam rei inter priscos Ecclesiæ Romanæ ritus fuerit. ibid.
Dissertatio XIII. De discrimine inter Episcopos & Presbyteros jam inde ab ipsis Ecclesiæ exordiis. 30
Dissertatio XIV. De Provinciis Ecclesiasticis. 31
Dissertatio XV. De Diptychis Ecclesiasticis. 33
Dissertatio XVI. De Communionibus, laica & peregrina. 34
Dissertatio XVII. Quisnam fuerit habitus olim proprius Episcopis ad Ordinum susceptionem. 35
Dissertatio XVIII. Quisnam fuerit priscorum Episcoporum senatus ac Presbyterium. 36
Dissertatio XIX. De Symbolo Athanasiano. 37
Dissertatio XX. De veterum jejuniorum Ecclesiæ origine & ritibus. ibid.
Dissertatio XXI. De prisco eligendi eos, qui ad sacros Ordines initiandi erant, ritu. 39

Cabassutii, Notitia Ecclesiastica.

ECCLESIAE TERTII SÆCULI

Historica Synopsis. 41

- Concilium diversis locis ad reprobandum hæreticorum baptisnum habita. 45
Concilium Antiochenæ contra Paulum Samosatenum harrefiacham habita. 47
Concilium Elberitanum seu Illiberitanum. 48
Concilium Sinuesanum. 54
Concilium Cirtense, ejusque ex Augustino fragmentum, ann. Chr. 303. 55
Concilialib; duo quædam Carthaginensia Donatistarum, annorum 306. & 308. 56

ECCLESIAE QUARTI SÆCULI

Historica Synopsis. 57

- Concilium Anciranum ann. Chr. 314. 62
Concilium Neocæsareense ann. Chr. 314. 65
Concilium Arelatense ann. Chr. 314. ibid.
Synodi Nicenæ Primæ oecumenice historia. 67
De Ordine & conſenu Patrum tum in Nicenæ Synodo, tum in aliis ſequentibus oecumenicis. 69
Vicariorū Romani Pontificis diſtentiaz. 70
De loco Nicenæ Synodi, aliarumque nonnullarum inſequentium. 71
Symbolum Nicenæ Concilii. ibid.
Elucidatio ad Nicenos Canones Primum & Secundum. ibid.
Elucidatio ad Canonem Nicenum III. 72
Elucidatio ad Canonem Nicenum IV. 74
Elucidatio ad Canonem Nicenum V. 75
Elucidatio ad Canonem Nicenum VI. ibid.
Elucidationes ad Nicenos Canones VII. VIII. IX. X. & XI. 76
Elucidationes ad Nicenos Canones XII. XIII. XIV. XV. & XVI. 76
Elucidationes ad reliquos Nicenos Canones. 77
De Divinarum Personarum a Niceno Symbolo afferta Confubstantialitate. 78
Diatriba de Numero Canonum Nicenorum. 80
Dissertatio de Epactis & Enneadecateridibus ad rationem diei Paschalis incundam. 81
Concilium Romanum sub Sylvestro examinatur, simul que Constantini baptisnum. 83
Gesta ab Arianis superflite magno Constantino; & de Cesariensi, Tyberio & Hierosolymitano Conciliabulis. 84
Gesta ab Arianis post obitum Constantini. 85
Concilium Gangrenæ tempore Sylvestri Pontificis habitu, incertum quoto Christi anno. 87
Synodus Antiochenæ ann. 341. 89
Synodus OEcumenica Sardicensis ann. a Christo 347. 90
Concilialib; Sardicense, seu potius Philippense Arianorum, anni ejusdem cum legitimo praecedente. 94
Concilium Carthaginense I. sub Julio Romanæ Ecclesiæ Pontifice, ann. 348. ibid.
Concilia Mediolanensis; Primum ex parte Catholicon; Secundum hæreticum Arianorum. 98
Conci-